

Siðsøga



við Óla Jacobsen

SÍMUN GULLAKSEN 5. OG SEINASTI PARTUR

TÁ JARÐARMÓÐUR VAR Í FUGLOY

NÚ MUNNU VERA **MONG** ÁR **SÍÐANI**, NAKAÐ **BARN** VARÐ FØTT Í **FUGLOY**. MEN FYRST
SÍMUN MINNIST VAR **JARÐARMÓÐUR** Í OYNNI. TÁ VAR **LÍV** Í BÁÐUM **BYGDUM**

Sum skilst er Símun fróðarmaður. Hann hevur eisini luttikið í útvarpssendingum, har hann hevur greitt frá Fugloynni. Tað er so heppið, at hesar frásagnir hevur sonurin, Jóannes, skrivað niður. Hetta er eisini virðismikið tilfar.

Símun er framvegis so mikið birgur, at hann enn kemur til Hattarvíkar. Hann var har nú á páskum.

Skaðadagur í 1892

Hattarvík er sloppið lutfalsliga væl frá bátsvanlukkur sammett við aðrar bygdir í Norðoyggjum.

Men í 1892 hendi ein vanlukka, sum kostaði trimum monnum lívið. Tann 18. mai var bátur farin í Miðhavið við línu, hann kom ikki aftur. Longu tá vóru skipað viðurskifti at fáa kannað slíkar hendingar. Tað gekk eisini skjótt, og longu tann 23. mai var Norðoya sýslumaður, Klæmint Olsen, úti í Hattarvík at halda sjóforhoyr. Liggjas í Keldhúsinum, var ein teirra, sum gav frágreiðing. Hann var sjálvur fjórði á útróðri hendan dagin. Veðrið var nakað ruskut við aldu, men tað var ikki vandaveður. Liggjas hevði sæð ein bát longur úti á, sum kundi verið tann burturgingni báturin. Hann segði eisini, at »de forulykkede var raske og dygtige Sømmænd, saa Grunden til Ulykken kunde kun søges i den svære Søgang som rejste sig .. hen ad Dagen.«

Liggjas helt, at teir kundu hava verið ov seinur á sjóvarfallinum og gingnir burtur í stronginum eystur úr Fugloynni.

Tveir dagar eftir vanlukkuna fóru teir báðir brøðurnir Jógvan og Mikkjal Mikkelsen í Syðrugøtu, langabbabeiggjar tann, sum skrivar hetta, til útróðrar. Tá funnu teir vrakið av bátinum. Líkið av Ólavi, hekk uppi í vrakinum. Seglið var fest til skrásigling, og tí hildu menn, at teir vóru kollsigldir. Teir báðir tóku sum mest av vrakinum umframt deyða mannin inn í bátin, og róðu so heim aftur við førninginum.

Teir, sum fórast, vóru Ólavur Simonsen, uppi í Smiðju, 28 ár, Poul Zachariassen, í Uttarstovu, 32 ár, báðir ógiftir, og Johannes Fredriksen, ættaður úr Svínøy, 24 ár. Hann var



Hattarvík, summarið 2013, við útsýni frá úti á Egg

giftur við Karmariu í Uppistovu í Hattarvík. Tey áttu eina dóttir, ársgomlu Amaliu. Pápi Johannes, Friðrikur, gekk annars burtur saman við Símun úr Gullaksstovu í Svínøy, skyldmann hjá Símoni, 25. september 1884 á ferð av Borðoyavík til Svínøyar.

Sára og landnyrðingur norðan

Ein frásøgn er um Sáru Jacobsdatter f. 1811, ættað úr Frammistovu í Norðragøtu. Hon giftist til Suðurstovu í Hattarvík við kongfestaranum Trónd Andersen. Tey áttu í hvussu er fimm børn.

Tað var eina ferð tosað um, at landnyrðingur norðan var sera harðfør ætt í Norðragøtu. Tá skuldi Tróndur siga, at um landnyrðingur norðan »er líka harðførur sum Sára mín, so er hon ring!«

Ein beiggji Sáru, Jan, var húsallur hjá teimum, og hann fekk eina harða lagnu. Hann var saman við øðrum farin til bjargar. Hann hevði verið niðri í eini torvu og skuldi so fara í eina aðra torvu. Men áðrenn hann

kom niður í hana var línan úti, og teir orkaðu ikki at draga mannin upp aftur. So mátti farast eftir fólki, men tá teir fingi Jan upp aftur var hann í ørviti, sum hann hevði hingið og malið í leysari luft.

Um Frammistovu í Norðragøtu kann leggjast afturat, at bóndafólkini har júst eru blivin føroyameistarar í skerpikjøti!

Veturin

Tá í tíðini gingu fólkið nógv inn til hvørt annað. Samband millum Hattarvík og Kirkju var í høvuðsheitum tey ørindini sum kundu vera. Manglaði okkurt í handlinum í Hattarvík, so kundi vera, at hetta var á fáa á Kirkju.

Posthús var í báðum bygdum. Men fekst posturin ikki uppá land í aðrari bygdini, so var gingið ímillum. Høgættin var betri í Hattarvík, og lágættin var betri á Kirkju.

Menninir vóru sum aðra staðni burtur um summarið og heima um veturin. Tá var eisini nógv sum kundi gerast. Fyrst eg minnst byrjaðu teir at gera veg í bygdini. Teir gjørd

eitt sindur hvønn veturin. Men tað var ikki fyrr enn í 1990-unum, at koyrandi var millum bygdin.

Um kvöldarnar arbeiddu tey nógv við ull. Rokkur var í hvørjum húsi. Her var nógv at gera, tí hvør skipsmaður skuldi hava 4-6 sett av ullintum klæðum við sær, og ofta vóru fleiri skipsmenn í sama húsi.

Seinast í 30-unum vóru nógvir traðir innlagdar. Hetta gav eisini nógv arbeiði at velta og laga garðar um traðirnar.

Á jólum plagdu fólka av Kirkju at koma til Hattarvíkar at dansa, og trettanda kvöld fóru hattarvíkingar til Kirkju at dansa.

Tað varð dansað í roykstovum.

Tað var nokk so tíðliga at vatn varð innlagt. Hetta var hjá okkum í 1910-1912. Her lá tað so væl fyri, at ein kelda var beint við húsini.

Grind

Tað vóru eisini grindir, men tað var mest inni í Sundi, men eg havi eisini verið fleiri ferðir í Klaksvík í grind. Men drúgt var at sigla. Tað tók minst tríggjar tímar at stíma hvønn vegin.

Eg minnst serliga eina stóra grind inni í Sundi, hon var 400 hvalir. Báturin, sum eg var við, stímaði tvær ferðir millum Hattarvík og Sund, so nógv grind var at føra. Tá ið komið var út seinnu ferð, var gjálv komið í sjógvin. Vit høvdu tikið í so nógv av grind inn í bátin. Tá vit komu út fyri pallarnar, tók báturin so nógv av sjógvi inn, at rúmið var hálvt av sjógvi. Tá sá einki út.

Vit máttu tískil skipa grindina upp úti undir Rætt, og vit róðu síðan bátin inn undir gjónna fyr í taka hann upp á land.

Eftir at grindin var komin uppá land varð hon býtt. Teir sum høvdu verið í grind fingi ein triðing, og restin var býtt javnt til bygðarfólkið.

Tað var ikki bara grindin og spikið, sum menn førdu við sær frá grindaplássinum. Tað vóru eisini kúlur, rivjabein, ryggur og hamarstjøl. Spikið bleiv ofta skorðið av hamarstjølun og kúluni til at brenna. Hetta var óført at leggja niður yvir ringt torv. Eisini kom magin á hvalinum til høldar og var ofta